

İnsan Hakları İhlalleri İle İlgili Hekim Tutumu Hakkında Açıklama

Türkiye’de 15 Temmuz 2016 tarihinde askeri darbe girişiminde bulunanlar, halka karşı bir insanlık suçu işlemişlerdir. Darbe girişiminin faillerini açığa çıkarmak üzere yapılan soruşturmalarda binlerce asker ve sivil kişi gözaltına alınmıştır.

Bu süreçte; Türk Tabipleri Birliği (TTB) *“sorumluların Anayasa ve yasalar çerçevesinde adil biçimde yargılanmaları ve yasaların öngördüğü biçimde cezalandırılmalarının sağlanması, elinde silah bulunduran ve şiddet tekelini toplum adına kullanma yetkisine haiz kişilerin bir daha darbe yapma cesaretinde bulunmalarının önüne mutlak surette geçilmesi”* gerektiğini belirterek darbelere karşı olduğunu altını çizmiştir.

20 Temmuz 2016 günü yapılan Milli Güvenlik Kurulu ve Bakanlar Kurulu toplantısı sonrası Türkiye genelinde 3 ay süre ile Olağanüstü Hal (OHAL) ilan edildiği belirtilmiştir.

Olağanüstü yönetim usullerine başvuru dönemi, insan hak ve özgürlüklerine yönelik ihlallerinin yoğunlaştığı dönemler olarak kayıtlara geçmiştir. Darbe girişimi bastırılırken başlayan gözaltına alma ve sorgulama süreçleri, medyaya servis edilen görüntüler ve insan hakları örgütleri tarafından yayımlanan raporlar, işkence ve kötü muamele iddialarını gündeme getirmektedir.

Gözaltı sürelerinin 30 gün olması, 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de (KHK) ilk 5 gün boyunca avukata erişim hakkının kısıtlanabilmesi, uluslararası standartlara göre belirlenmiş ve uyulması zorunlu olan “insanların işkence ve diğer kötü muameleden korunması için önlemler”in askıya alınmış olması anlamına gelmektedir.

OHAL ve KHK’ler ile yürürlüğe sokulan uygulamaların; hiçbir koşulda kişinin yaşam hakkını ortadan kaldırmadığı, savaş, çatışma, olağanüstü hal dahil her durum ve koşulda “İşkence yasağının mutlak ve vazgeçilemez olduğu” hatırlanmalıdır. Uluslararası hukukta “İşkence yasağı” sadece yapmamayı değil; devletlere aynı zamanda işkenceyi önlemek için gerekli tüm önlemleri alma, gözden geçirme, gözaltı-tutukluluk-hükümlülük birimlerini denetleme, işkencenin uygulanmamasını kesin olarak sağlama; olası işkence iddialarının etkin biçimde *tıbbi ve hukuki araştırmalarını yapma*; işkence yapanların ya da işkence yapılmasına yardımcı olanların kovuşturulması ve cezalandırılması yükümlülüklerini de içermektedir.

İşkence altında alınan ifadelerin hukuki geçerliliğinin olmadığı bilinmektedir. Bu nedenle doğru olan tutum; hepimizin gözleri önünde yaşananların kanıtlarının toplanarak darbe girişimcilerinin dosyalarının hazırlanması ve hukuka uygun yargılanmalarının ardından cezalandırılmalarıdır. İşkence altında alınan ifadelerin yol açabileceği cezasızlık, adaletin tecellisini engelleyebilecektir.

TTB, Adli Tıp Uzmanları Derneği (ATUD) ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) olarak, her ne koşulda olursa olsun işkencenin karşısında olduğumuzu bildiriyor; işkenceye ilişkin iddiaların bağımsız heyetlerce araştırılmasını, adli yargılama süreçlerinin her aşamasının uluslararası etik ve hukuk kurallarına uygun olarak yapılmasını talep ediyoruz.

Bu koşullarda bir kez daha kamuoyunu hekimliğin temel mesleki değerleri ve tutumu konusunda bilgilendirme ihtiyacı duyuyoruz. TTB, ATUD ve TİHV tarafından hazırlanan **“İnsan Hakları İhlalleri İle İlgili Hekim Tutumu”** belgesini ekte yetkililerin ve kamuoyunun bilgisine, meslektaşlarımızın yararlanımına sunmaktayız.

Türk Tabipleri Birliği

Adli Tıp Uzmanları Derneği

Türkiye İnsan Hakları Vakfı

Ayrıca bkz:

-Adli muayene ve raporlama süreçlerinde hekimlik değerlerinden taviz verilemez”

<http://www.ttb.org.tr/index.php/Haberler/adli-6227.html>

-İstanbul Protokolü: www.ttb.org.tr/eweb/istanbul_prot/ist_protokolu.html

-İstanbul Protokolü: http://www.tihv.org.tr/wp-content/uploads/2015/06/Istanbul_Protokolu.pdf